

tam mirnim potem dosegli več, nego s shodi in pritožbami. — — — —
 Le pogum, gospod doktor, Bergerjeva palača in tvornica je vaša! Z Bogom!»

«Udarec na udarec, kako naj to moji živci prenesó?» vzdihnil je doktor Kreslin in vstal nemirno s stola. »Jutri je Magdin pogreb, pred vsem moramo skrbeti za dostojen sprevod!»

Orešarjev neljubi gost.

Orešar, po domače Tonek, ima svojo leseno hišo nekaj streljajev od naše vasi ob obronku hribčka, katerega nazivljemo Breg. Bogastva ne pozna Tonek. Hišica z dvoriščem in z majhnim vrtom, kokošinjak, kamor zapira ponoči kuretino, dvokolesni voziček, na katerem vozi drva iz hoste in moko iz mlina, in pa dve njivici za krompir in koruzo — to je vsa njegova last. Orešar ima ženo in jednega sina, po celi vasi znanega Janezka. Svoj črni kruh si služi s tem, da hodi po vasi drva cepit, in pa s tem, da opravlja imenitni posel in visoko službo vaškega cerkovnika. Orešar je menda rojen za to. Majhna, bolj šibka postava, gibčnost, okretnost in prijaznost ga popolnoma usposobljujejo za cerkovnika. Sploh je služila do zadnjega časa vsa družinica cerkvi. Orešarica je bila prva pevkinja na koru. Kedar se je zaslišal po cerkvi njen doneči in čisti glas, tedaj je zavladata smrtna tišina v božji hiši in vse se je kar zamaknilo v njeno, rekli so, nebeško petje. Sedaj je popustila petje, ej, veste, lica ji ne cvetó več in v laseh se je pokazala že marsikatera srebrna nit, glas se ji je jel tresti, in kaj bi se silila, ko je mladih, svežih in močnih grl obilo! Janezek je pa stregel pri mašah in litanijah.

Tako se je godilo Orešarjevim. Skromno, a mirno in zadovoljno so živeli in vedno jednako, kakor teče enakomerno reka v naročje morju. Le tu in tam je skalila kaka nezgoda njihov mir in tedaj je bilo ropotanja, skakanja, jadikovanja pri hiši, kakor, kedar reka narase, buta in treska ob skalovje, goni bliskoma nedolžne valčke zdaj sem zdaj tja.

Taka nezgoda se je pripetila Orešarju lansko jesen.

Najbolj pretkano, zvito, tatinsko in potuhneno gozdno zver — lisico pač poznate vsi vsaj po pravljicah in basnih, ki ste jih čitali. — Jedna je stanovala do lanske jeseni v gorah ne daleč od Orešarjeve hiše. Po dnevi je ležala domá, v svoji podzemeljski hiši, le ob posebno lepem vremenu se je hodila gret na solnce, kakor imajo navado te vrste živali, po noči, po hladu se je sprehajala okolu vasi in hodila v vas h kokošim. Največkrat se je oglasila pri Toneku, ker je bil njen najbližji sosed. Svoj nočni obisk mu je naznanila s tem, da mu je odnesla po nekaj kokošij in pustila za sabo lep krvav sled.

Ko je Orešarica drugi, tretji dan zopet štela svojo perutnino, manjkalo ji je že treh kokošij in jednega petelinčka . . . Kar solze so ji pritekale na vela lica. In še isti dan je moral korakati Orešar k svojemu petičnemu, a jako dobremu botru Mihcu, da mu je posodil velikega močnega volka.

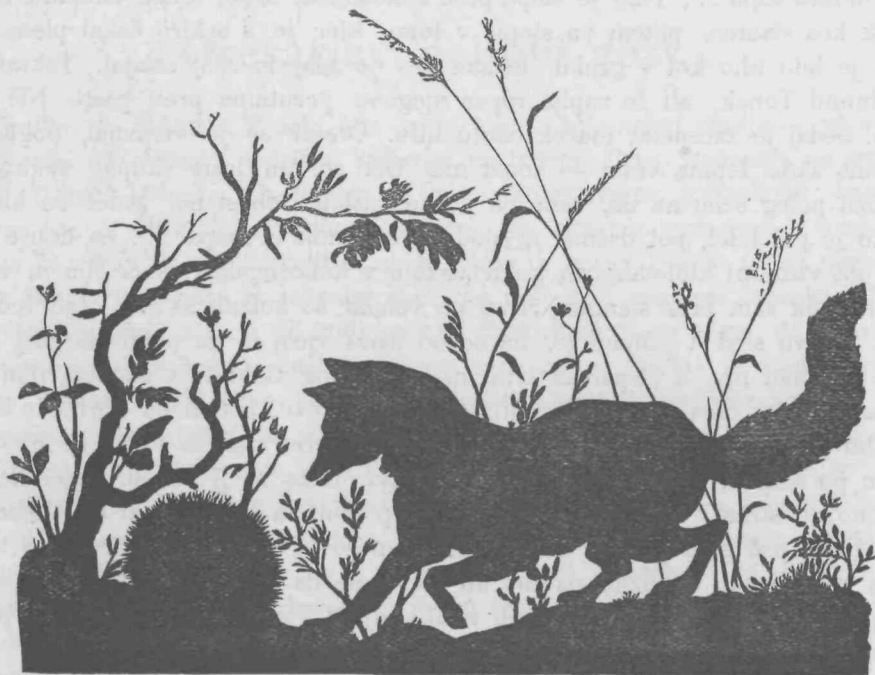
Z veseljem je šel tisti večer Tonek na delo. Pa kaj ne bi! Tako zver vjeti je več nego pajka na steni pobiti. In potem bo vsa vas po koncu, ob-sipali ga bojo z raznimi darili: z jajci, predivom, piščeti i. dr. . . V zvoniku je odbilo deset, ko je korakal Orešar z volkom iz hiše. Nebo je bilo temno, le tam ob robu obzorja je svitalo nekaj zvezdic, od gozda sem je pa pihljala mrzlikasta sapa . . . Tiho je stopil pred kokošinjak, napel volka, nataknil nanj velik kos slanine, potem pa stopil v lopo, kjer je s sekiro čakal plena. V vasi je bilo tiho kot v grobu, le kak pes je zdaj in zdaj zalajal. Takrat je posluhnil Tonek, ali že caplja ropar njegove perutnine proti pasti. Nič ni bilo. Sedaj je zacepetal maček okolu hiše. Orešar se je vzravnal, pogledal tihoma skozi lopina vrata — zopet nič. Oči so mu lezle vkupaj, sekiro je položil poleg sebe na tla, sam pa se je naslonil ob steno, sedeč na kladi. Tako je pol bdel, pol dremal in slednjič zadremal in zaspal . . . Za dobre pol ure ga vzdrami klofotanje in kokodajsanje v kokošinjaku, skoči ven in vidi, da je volk sam brez slanine, živad pa vendar še kokodajsa . . . Vžge luč in vidi krvavo sled . . . Menil je, da se bo lisica vjela in ga poklicala, naj gre s sekiro nad njo, a sleparska žival ni hotela nog vtakniti v skobec, temveč drezala toliko časa od strani vanj, da se je sprožil, potem pa mirno in brez strahu použila, kar so ji nastavili. Ko lisica namreč zagleda vado, ne hlastne hitro po slanini, ampak obstane pred pastjo, bliža se ji počasi, ogleduje jo skrbno od strani, obrne se jezna preč, potem pa zopet hodi okoli mesa. Včasih jo pač glad prisili, da zagrabi za meso in se vjame, včasih pa tudi prav po tatinsko izmuzne slanino ali meso, ne da bi se poškodovala. Včasih se pa niti ne dotakne nastavljenih rečij, naj si bo še tako gladna, da poje narodna pesem:

Lisica, lisjak
Sta pila tobak,
Tobaka ni blo,
Sta pila vodó.

Drugo jutro je bilo Toneta sram pred ženo in pred celo vasjo. Celo noč je stal na straži, in vpričo njega odnese sleparska zver nekaj perotnine in za priboljšek še slanino na vrh. To je bilo Orešarju hudo pri srcu.

Pa še jedenkrat je poskusil srečo. Šel je h grajskemu lovcu Martinu po svet. Ta ga je nagovarjal, naj prereže nepoboljšljivi zveri nit življenja s pomočjo ježa. Razložil mu je, kaj naj stori, navadil ga za silo streljati in mu posodil puško. Orešar se zadovoljen vrne domov, po noči gre pa zopet na lov — na divjo zver. Njegov Janezek je vjel — kakor navlašč — prejšnji dan ježa, kateri naj sedaj zadá lisici smrt. Tonek nese ježa na pot, po kateri pride njegov gost, in mimo katere žubori potoček, sam se postavi za vogel hiše in čaka. Preteklo je četrt, pol, tričetrt ure — nič. Toneku se grozno zeha in komaj drži oči odprte . . . Tedaj pa se prikaže za jablanjo — ona, lisica. Tiha, skrbno in potuhneno stopica na gostijo, tu pa naleti

na ježa. Nekaj časa ga gleda, dotakne se ga z gobcem in se hudo vjezi. Prime ga s prednjima nogama in ga vali k potočku. Ko v svoji jezi ne gleda in ne posluša nič — tedaj pa počí strel in nočna tatica se zvrne. Še jedenkrat vstane, odgrizne si nogo, katero ji je Orešar obstrelil, in katera jo je potem s svojim bingljanjem ovirala pri hoji, tedaj pa jo zadene še jeden strel naravnost v glavo. Roparska zver omahne in se stegne Pretkanost je bila to noč lisici v pogubo. Ježu na suhem ni mogla do živega, zvaliti ga je hotela v potok, kjer bi se razvil iz klopčiča, in tedaj bi ga zgrabila. Pa Orešar ji je srečno preprečil njeno nakano

Komaj se je drugo jutro zdanilo, vzbudil je Janezka, da sta pripravila voziček, na katerega sta položila dobljeni plen, in ločnat jerbašček, kamor bosta spravljala darila. Janezek je tekkel po sosedovega Poldeta, potem so pa odrinili po vasi, ko je počil mej gospodinje glas, da je Tonek pobil lisico, ki jim je pokradla toliko perotnine, pripravile so mu jajec, prediva, klobas, slanine in tudi denarja. Orešar je vozil lisico od hiše do hiše, obdajala ga je velikanska kopica otrok, ki so skakali okolu vozička, vlekli ubito roparsko a lepo zver za rep, uhlje, noge, topli jo s palicami, gospodinje so pa polagale Toneku darila v jerbas, tako, da je moral dvakrat izprazniti svojo posodo . . . Orešarica se je sladko nasmejala, ko se je vrnil mož z lisico in darili domov. In tisti dan so imeli Orešar, Orešarica, Janezek in sosedov Polde dobro gostijo.

Kazimir Stojdrag.

